

Selts kõrreliselaadsed

16 sugukonda

kõrrelised

- Silindrikujulised ehk ruljad (enamasti) **õõnsad** varred, **sõlmekohtadega**
- Varrelehed paiknevad kahe reana
- Lehetuped ümbritsevad kõrt ja lehelaba, sageli lahtised, rohtsed

lõikheinalised

- Kolmekandilised säsikad varred, sõlmekohad puuduvad
- Lehed paiknevad kolme reana
- Lehetuped kinnised, osaliselt kilejad

loalised

- Ruljad säsikad varred, sõlmekohad puuduvad
- Lehed paiknevad kolme reana
- Lehetuped kinnised

hundinuialised

Jt.

Sgk loalised – JUNCACEAE

Varred ruljad, seest täidetud valge säliga.
Õisiku alusel pikk kandleht, mis sarnaneb varrega,
s.t näib õisik asuvat varre keskosas

Lehtedest on säilinud vaid lehtede tupid

varred

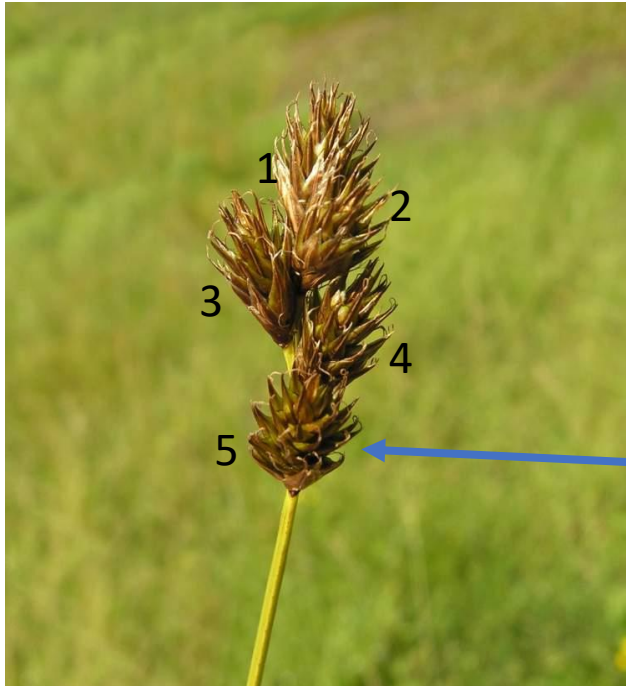
Pikk kandleht
õisiku alusel

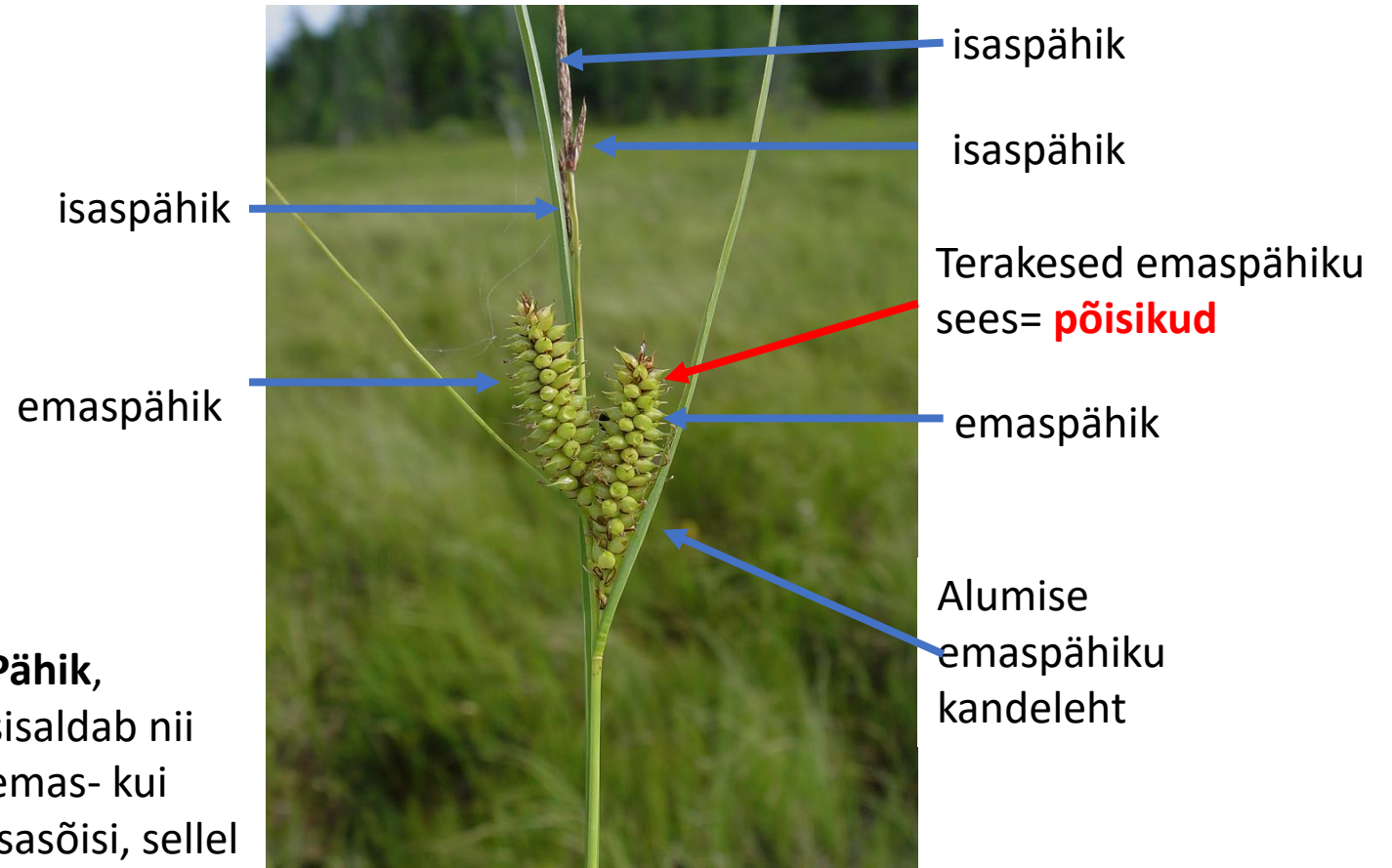
õisik

Sgk lõikheinad – CYPERACEAE, prk tarn - *Carex*

- Varred **kolmekandilised**, erinevalt kõrrelistest ilma sõlmekohtadeta
- Lehed renjad
- Sigimik ja hiljem vili on ümbritsetud **põisikuga**
- Õied on koondunud **pähikutesse**

Sarnaspähikulised tarnad – pähikud on väliselt üksteisega sarnased, sisaldavad nii emas- kui isasõisi

Pähik, sisaldab nii emas- kui isasõisi, sellel varrel on kokku 5 pähikut

Eripähikulised tarnad – pähikud on välimusest erinevad, allpool on emasõitega pähikud, ülalpool isasõitega pähikud

Korvõisik – õisikupõhja katavad
väljast poolt rohelised **üldkatise**
lehed, „korvi“ sees on putk- ja/või
keelõied

Üldkatise lehed

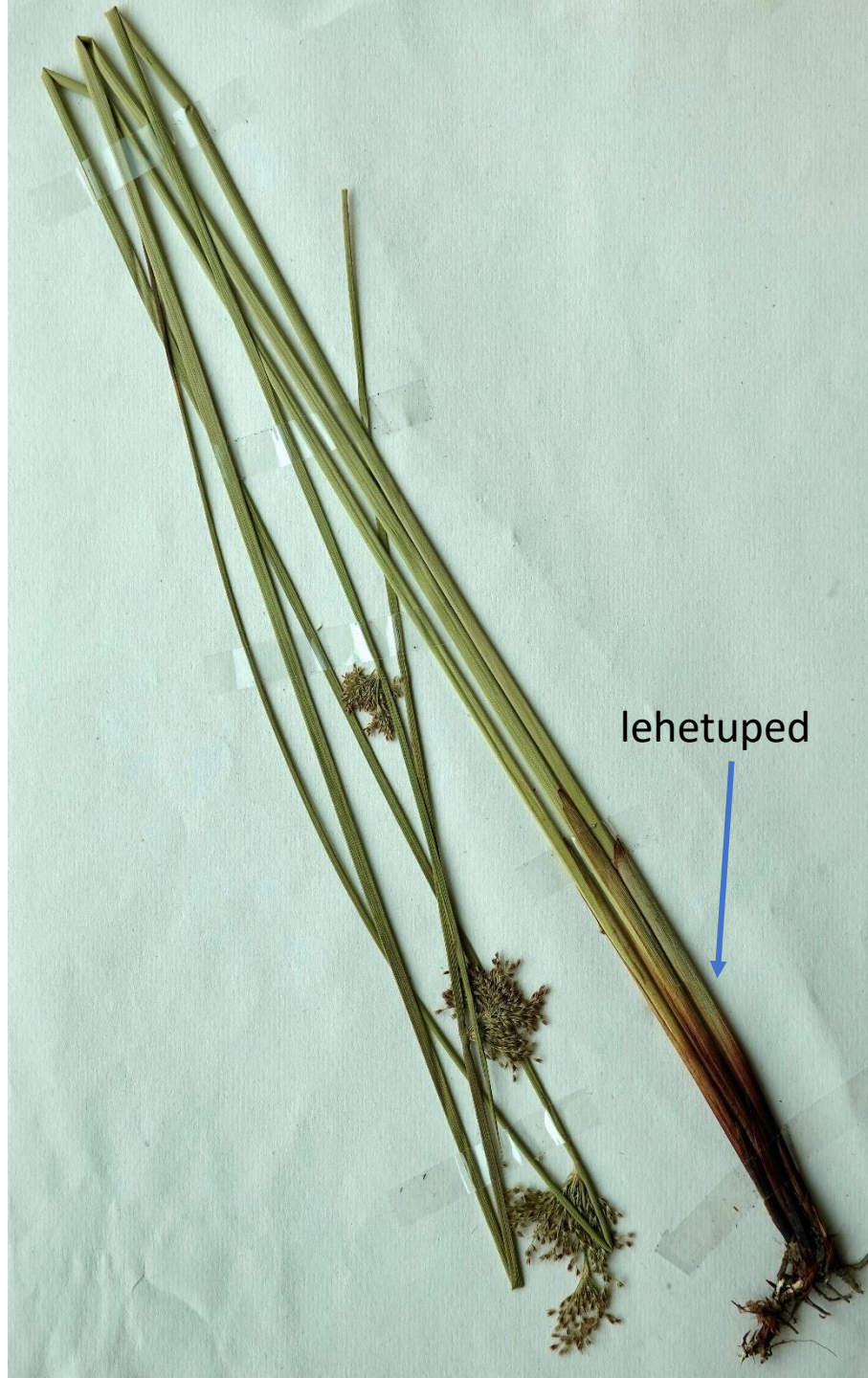
Korvõisik putkõitest (kollased) ja
keelõitest (valged)

Korvõisikud koosnevad
ainult putkõitest (kollased)

Korvõisikud koosnevad
ainult keelõitest (sinised)

- Taime vars pole lüliline, kuid on sässikas ja kujult ruljas
- Varte läbimõõt jämedam kui 1,5 mm, varred siledad, pole sinakad.
- Mättana kasvavad mitmeaastased taimed.

- Taime vars pole lüliline, kuid on säikas
- Varred peenikesed (1 mm läbimõõduga), hele-hallikasrohelised.

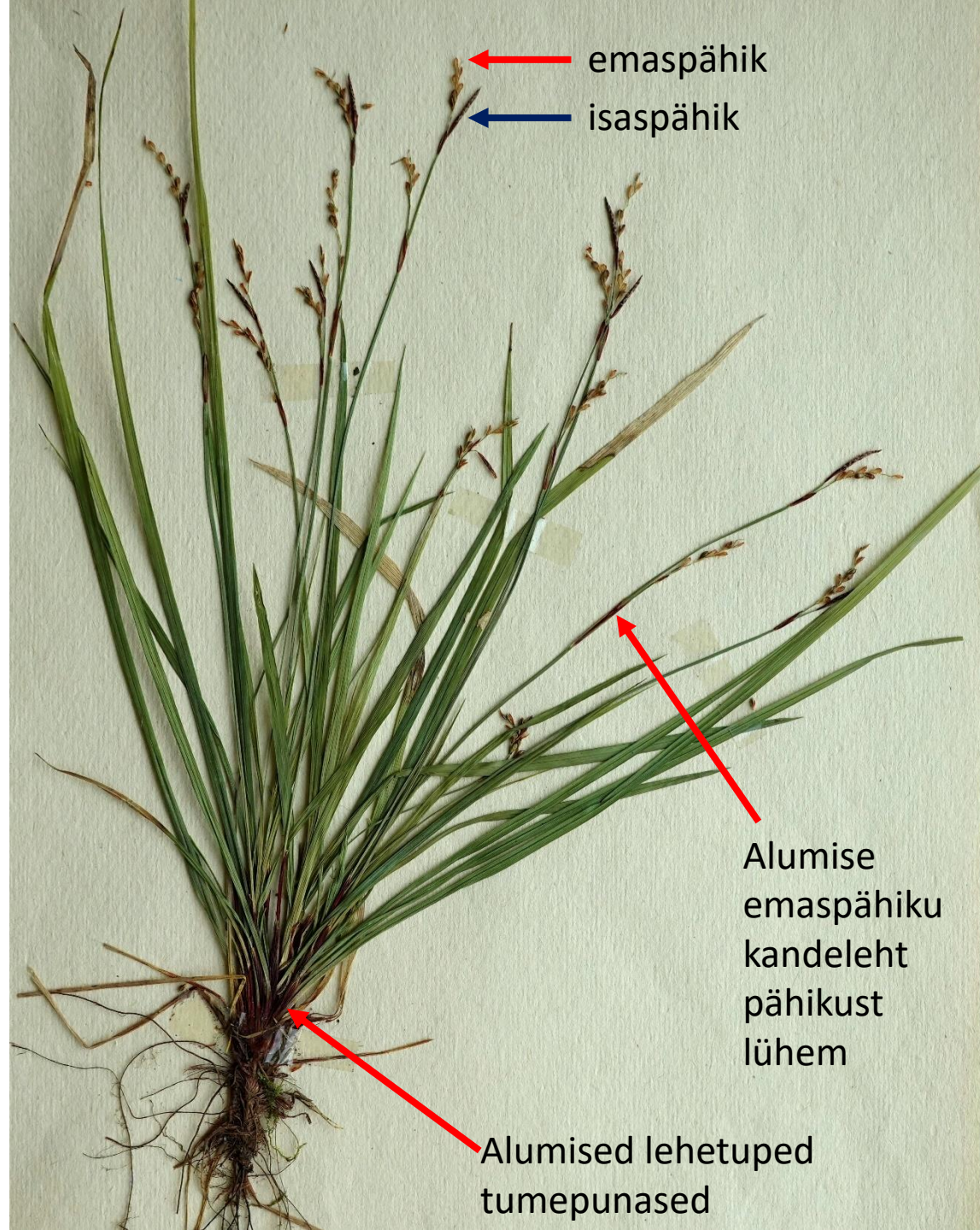
- Lehed ja lehetuped pikkade valgete karvadega
- Õied tumepruunid, üksikult hõredas õisikus, õieraod erineva pikkusega

Taime leht ja lehetupp pikkade valgete karvadega

- Taime vars pole lüliline, kuid on säsikas ja kujult ruljas
- Varte läbimõõt jämedam kui 1,5 mm, varred pole sinakad.

emaspähik

isaspähik

Alumise
emaspähiku
kandleht
pähikust
lühem

Alumised lehetuped
tumepunased

- Pähikud hoiduvad sõrmjalt
- Taim maapinnal roomava jämenenud risoomita
- Varred säsikad, ilma sõlmekohtadeta
- Emaspähikud 1,5-3,5 cm pikad

Pähikud (sellel varrel 6)

- Pika risoomita taimed
- Suuremad lehed kitsamad kui 5 mm, pikemad kui 4 cm
- Õisik pikem kui 2 cm
- Põisikud pikemad kui 3 mm, pähikus püstiselt
- Pähikud munajad

Lehetupp ülaservast
allapoole pikalt kilejas

Kõik pähikud väliselt
sarnased ja asuvad
varrel tihedalt koos
(s.h alumised pähikud)

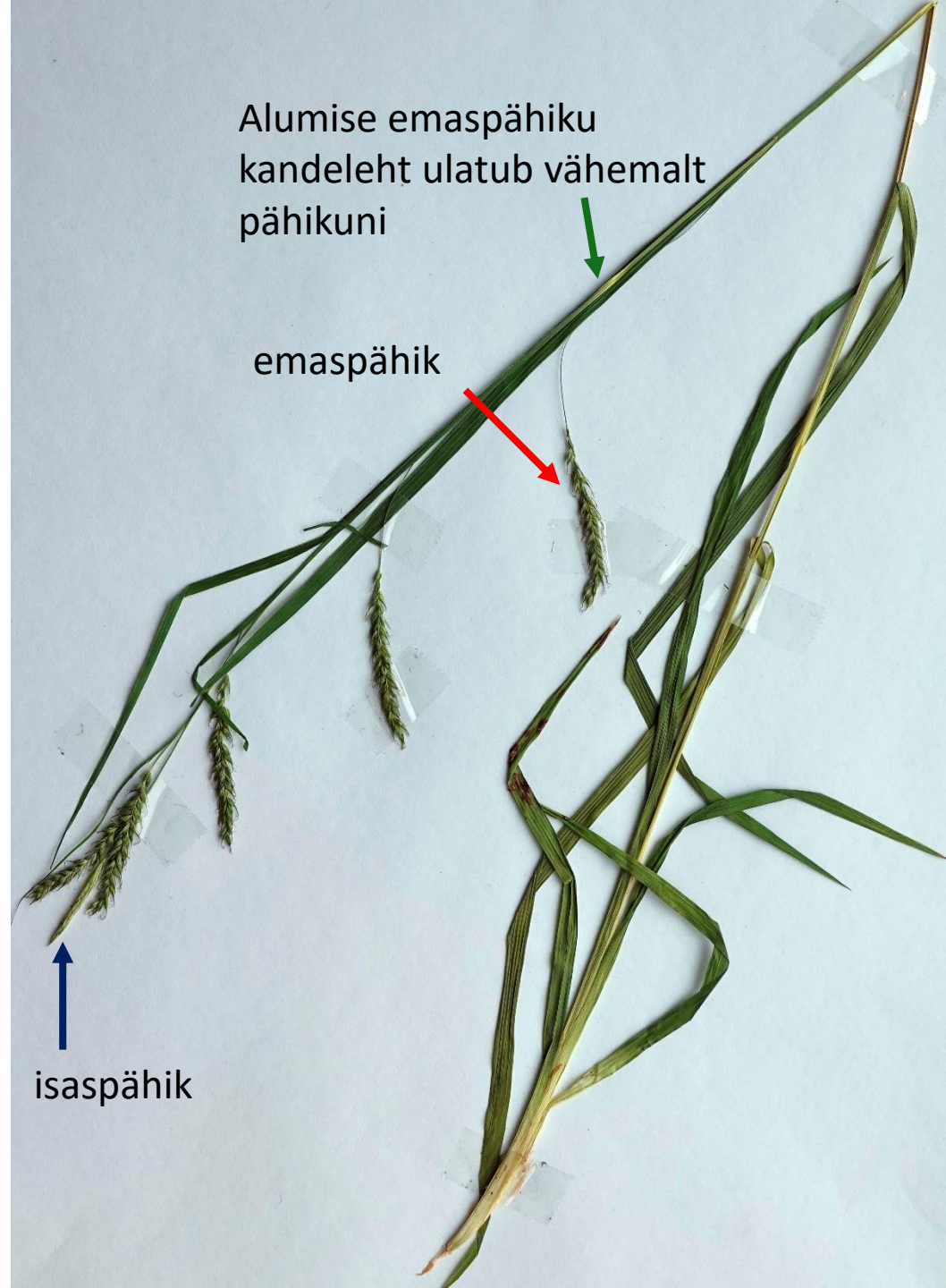
- Lehelabad ja lehetuped karvased, suuremad lehed pole laiemad kui 5 mm (2-5 mm laiad),
- Põisikud karvased, 5-7 mm pikad

Karvased
põisikud,
kaheharuliste
nokkadega

- Lehelabad ja – tused pole karvased,
- Pähikud ei hoidu sõrmjalt, pähikud püstised, lühemad kui 2,5 cm, piklikud
- Põisikud karvadeta, põisiku nokk ei ole kaheharuline
- Alumise emaspähiku raag lühem kui 5 mm
- Taimed roomava risoomiga

Alumise emaspähiku
kandleht ulatub vähemalt
pähikuni

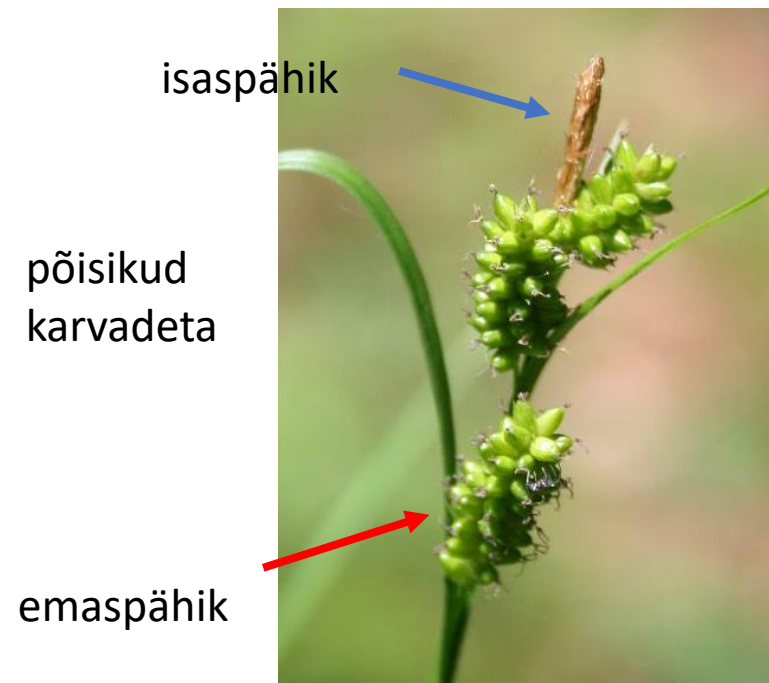
emaspähik

isaspähik

- Lehelabad ja – tused pole karvased
- Pähikud ei hoidu sõrmjalt, pähikud pikkadel raagudel (s.t rippuvad), emaspähikud pikemad kui 1,5 cm
- Juurtel ei ole tumekollaseid karvu
- Lehed rohelised, 4-8 mm laiad

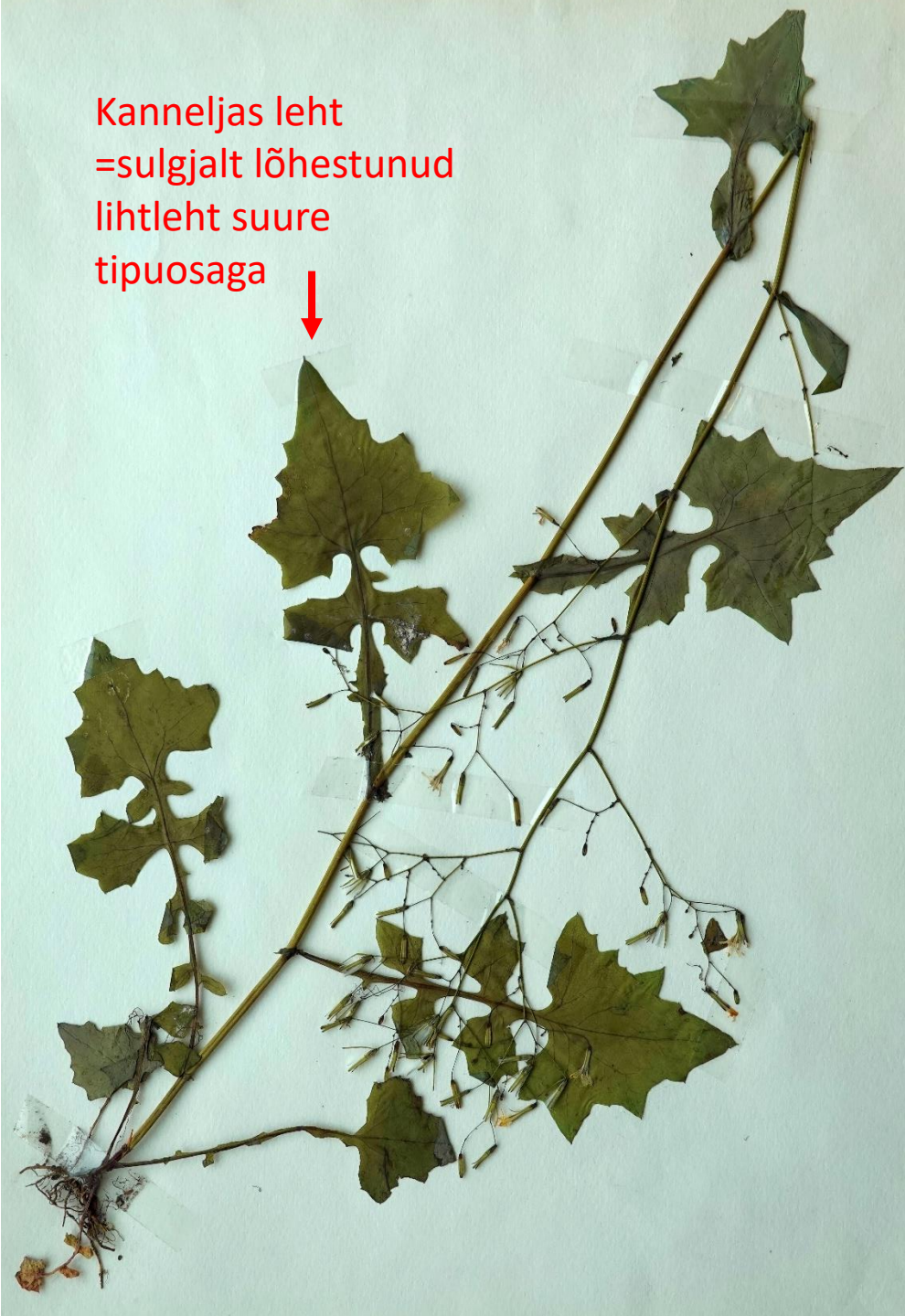
- Lehelabad ja lehetuped karvased
- Suuremad lehed pole laiemad kui 5 mm

Fotod:
<https://www.mnnesotawildflowers.info/grass-sedge-rush/pale-sedge;>
[et.wikipedia.org](https://en.wikipedia.org)

- Õied korvõisikus, putkõied kollased, keelõied valged, õisikud üle 3 cm läbimõõduga
- Taimed pole torkivad ega ogalised, piimamahlata
- Taimed ei õitse varakevadel enne lehtede arengut
- Üldkatise lehed pole kilejad

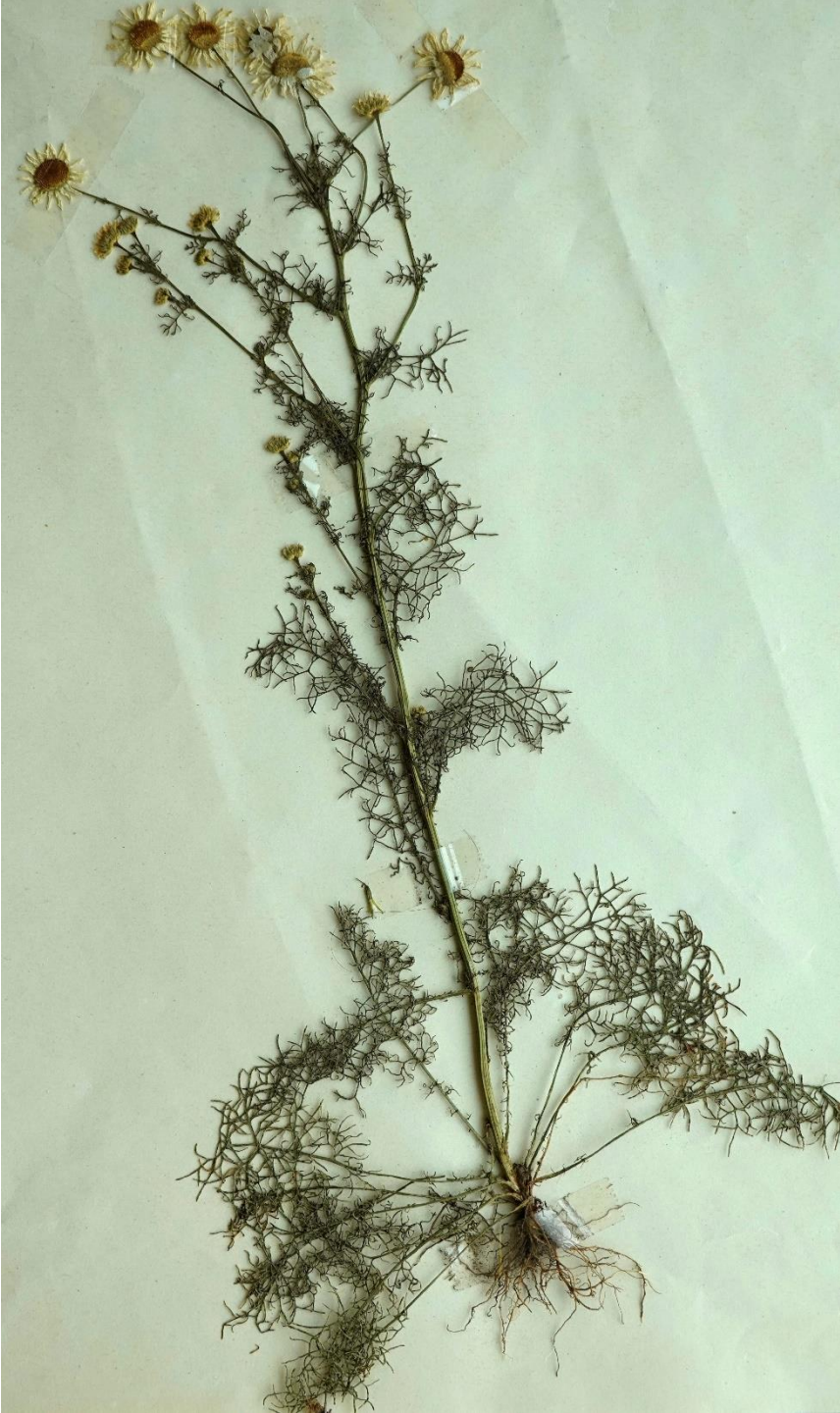
Kanneljas leht
=sulgjalt lõhestunud
lihtleht suure
tipuosaga

- Õisikus ainult keelõied (kollased)
- Taimed pole torkivad ega ogalised
- Taimed piimamahlaga
- Esineb pappus (=lendkarvad, hästi nähtavad nt võille äraõitsenud õisikus)
- Lehed ja varred paljad
- Õisikud 1-1,5 cm läbimõõduga, pöörisjas liitõisikus. Ühes õisikus 5 keelõit, viljad pika nokaga.

õisikud üksikult

- Õied korvõisikus, putkõied kollased, keelõied kollased
- Taimed pole torkivad ega ogalised, piimamahlata
- Lehed sulgjagused, lehesegmendid lõhestunud kuni niitjad, lühikesed

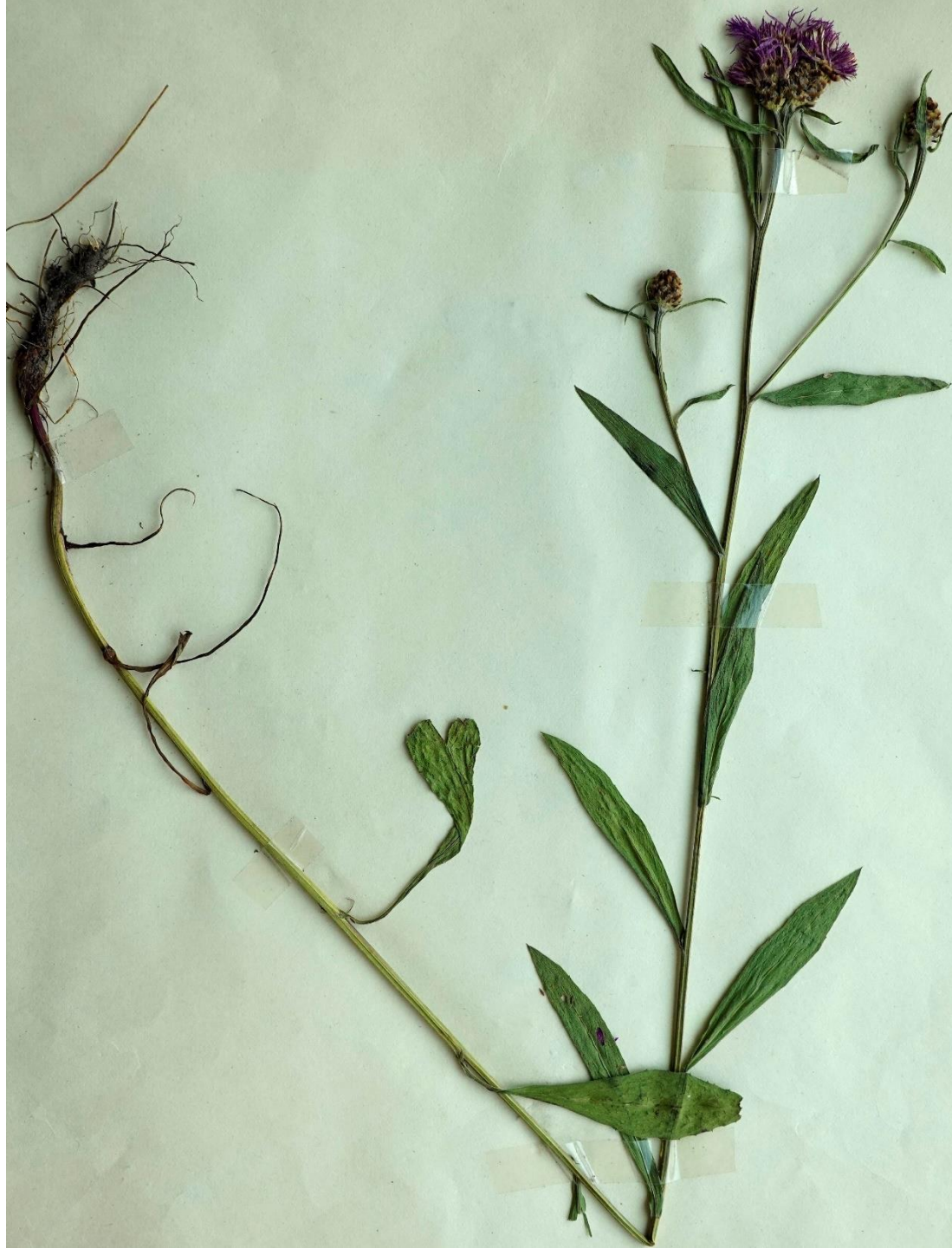

- Putkõied kollased, keelõied valged
- Taimed pole torkivad ega ogalised, piimamahlata
- Lehed sulgjagused, lehesegmendid niitjad, enamasti vähemalt 1 cm pikad ja niitjad lehehõlmad teritunud ogatipuga
- Erilise lõhnata taimed
- Õisikupõhi lame kuni poolkerajas, seest sässikas

- Õied korvõisikus, esinevad ainult keelõied (kollased)
- Taimed pole torkivad ega ogalised
- Esineb pappus, mis koosneb lihtkarvadest (=lendkarvad lihtsad, mitte sulgjad)

NB! „Taimemäärajaga“ on õige perekonna leidmine keeruline ja tundub, et vähemalt ühes väidetepaaris on määrajas viga

- Taimed pole torkivad ega ogalised
- Õisikud putkõitega, mille ääres on steriilsed lehterjad äärisõied
Taimed tavaliselt üle 30 cm kõrged
- Lehed pole kahevärvilised
- Üldkatise lehed kilejad ja enam-vähem terved

NB. „Taimemäärajaga“ on õige perekonna leidmine keeruline.

- Taimed pole torkivad ega ogalised
- Õisikud putk- ja keelõitega, kollased
- Taimed piimmahlata
- Taimed õitsevad hiljem (mitte varakevadel enne lehtede ilmumist)
- Varrelehed üle 3 cm pikad, pole viltjad ega hallikarvased
- Lehed pole aromaatsed, lehed paljude harunenud külgroodudega
- Õisikud varre tippudes palju-kaupa pöörisjas liitõisikus (selle harud püstised)
- Üldkatise lehed 3 või enama reana
- Seemnised lendkarvadega

- Taimed pole torkivad ega ogalised
- Õisikud putkõitega, kollased
- Taimed piimmahlata
- Lehed liht-sulgjagused, sulghõlmad saagja servaga
- Õisikud tihedas kännasjas liitõisikus
- Õisiku üldkatis poolkerajas
- Lehed hõõrumisel lõhnavad, pole hallikarvased

- Korvõisikud putkõitega, üldkatise lehed roosad, punased (emastaimedel) või valged (isastaimedel),
- Taimed pole torkivad ega ogalised
- Taimed piimmahlata
- Varrelehed rootsutud, alaküljel viltjad (tihedate üksteisest läbipõimunud karvadega)
- Taimed õitsevad hiljem (mitte varakevadel enne lehtede arengut)
- Õisikud varre tipus tihedas kännasjas liitõisikus
- Taim moodustab laiu padjandeid

- Taimed pole torkivad ega ogalised
- Õisikud putk- ja keelõitega (mõlemad valged)
- Taimed piimmahlata
- Lehed lõhestunud kuni kaheli- või kolmelisulgjagused, lehesegmendid lühikesed
- Õisikud tihedas kännasjas liitõisikus

